Marsk og Vadehav

Vest for Ribe ligger det åbne flade marskland og udenfor digerne strækker Vadehavet sig langt ud i horisonten. Man kan få en god oplevelse af marsken på en cykeltur til Kammerslusen. Forår og efterår ses kæmpestore flokke af gæs og vadefugle, der bruger Vadehavet som rasteplads og spisekammer på deres rejse til og fra de nordlige ynglepladser.

Kammerslusen er Ribe Vesterås udløb gennem diget til Vadehavet. Ved højvande og under storm lukkes slusen, for at havvand ikke skal trænge ind bag diget. Fra diget er der en flot udsigt over Vadehavet mod Fanø og Mandø.
Cykelturen sydpå er en del af Vestkystruten, der går langs kysten fra grænsen til Skagen. Vælger man at vende tilbage til Ribe ad Bjerrumvej, passeres Nordeuropas største åslynge ved Ribe Holme.
Vadehavscentret huser en spændende udstilling om Vadehavets unikke dyre- og planteliv, områdets kulturhistorie samt et flot og dramatisk multimedieshow om stormfloder i Vadehavet. Fra Vadehavscentret udgår guidede ture i området.

Mandø Ebbevej var tidligere den eneste vejforbindelse til vadehavsøen Mandø. I dag foregår trafikken til og fra Mandø ad Låningsvejen, som dog også oversvømmes ved højvande, og bestemt ikke er egnet for cyklister. Fra V. Vedsted kører to traktorbusser til Mandø. Følg skiltningen.

Til fods og på cykel i Ribe-området

Ribe er mest kendt som Danmarks ældste by, og den gamle middelalderby er nok det første mål for en vandre- eller cykeltur. Omkring Ribe findes der dog også mange smukke og storslåede landskaber og naturscenerier, der er værd at springe på cyklen for at opleve. Mod vest det flade marskland med de store fugleflokke og mod øst ådalen, indlandsklitter, egekrat og plantager. Næsten overalt, hvor man færdes, ses Ribe Domkirke som et vartegn, der altid gør det muligt at finde »hjem«.

Inden man begiver sig udenfor Ribe, er **Slotsbanken** et besøg værd. Her lå i middelalderen slottet Riberhus, hvor bl.a. Kong Valdemar Sejr og Dronning Dagmar har boet. I dag ses kun enkelte rester af slottet. På Slotsbanken ses statuen af Dronning Dagmar, og her er en fantastisk udsigt over Ribe by og Domkirken mod øst, marsken og Ribe Å mod vest.
Galgebakkeskoven er områdets eneste bøgeskov. Om foråret er skovbunden hvid og gul af anemoner og vorterod. I skoven ligger Galgebakken, der tidligere var det sted, hvor forbrydere fik deres straf.

Drivvejen er en del af et større netværk af afmærkede vandreruter, der følger kysten og handelsruterne omkring Nordsøen. Gennem tusinder af år har studedrivere, jydepottesælgere og kræmmere vandret ad Drivvejen gennem det vestjyske landskab.

God tur!

Udgivet af: Esbjerg Kommune, 2009
Fotos: Ove Detlevsen, Tomas Jensen samt
Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torben Meyer
Tekst: Anne Vibe Jensen
Tryk: Grafisk Produktion Ribe

Til fods og på cykel i

Ribe-området

Esbjerg Kommune

Skov og krat

Fra Nørremarken er der mulighed for en cykeltur gennem Ribe Mose og Vesterenge. På turen kan man stå af cyklen og tage en travetur på afmærkede stier i Horslund Krat og det nye skovområde Bjerreskov.
Bjerreskov er en del af et større skovrejsningsprojekt. Første etape på 110 ha blev tilplantet i 1998 og skoven forventes at blive dobbelt så stor. I området findes skovbevoksninger med blandinger af løv- og nåletræer og åbne naturarealer med eng, overdrev og mose. Skov- og Naturstyrelsen og Hjerteforeningen har i samarbejde afmærket 6 km natursti gennem området. Over Tved Å er anlagt en 14 m lang gangbro lavet af lærk og douglasgran.
Horslund Krat er et gammelt egekrat, der tidligere blev drevet som stævningsskov. Stævningsdriften betød, at egetræerne jævnligt blev fældet, og at der fra de gamle stubbe skød flere stammer frem. Træerne i krattet er derfor små med mange krogede skud, der får krattet til at ligne en troldeskov. I skovbunden findes bl.a. hedelyng, blåbær og skovstjerne. Rundt i krattet er der afmærket en natursti (2,5 km).
Syd for Horslund Krat ligger **Fæsted Mose** (Langskifter). Mosen er i dag et stort krat af birk og pil, men tidligere har der i området været gravet tørv til brændsel. Mosen blev inddelt i mange små lodder, for at så mange som muligt fik mulighed for at udnytte tørven. I dag kan man være heldig at se rådyr, der gerne gemmer sig i birkekrattet.

Ribe Østerå

Åstien går fra Dagmarsgade østpå langs **Ribe Østerå** (2 km) igennem institutionsområdet **Ribelund**. Her er etableret en mindre dyrepark med heste, æsler, geder, dådyr, kænguruer m.m. På områdets legeplads er der også mulighed for at nyde sin medbragte mad.
Fra det store handicapvenlige udsigtstårn er der en fin udsigt over Østeråen. Forår og efterår kan man ved solnedgang opleve fænomenet »sort sol«, når stære i tusindvis samles i kæmpestore flokke over rørskoven, før de går til ro. Fra tidlig forår høres rørdrummens pauken ud over området (det lyder, som når man puster i en flaske).

Landskabet øst og syd for Ribe

Cykelturen går fra Ribe østpå gennem ådalen omkring Ribe Østerå. Der er mulighed for en kortere tur ved at følge cykelstien langs Haderslevvej tilbage til Ribe. Man kan også vælge en længere rute sydpå forbi Munkesø, Favrholt, Høm og plantagerne omkring Tradsborg.
Lige øst for Ribe ligger Tange skov og **Tange Bakker**, der er et stort fredet naturområde med skov og hede. Skov- og Naturstyrelsen har etableret en spændende skovlegeplads med grillplads, borde og bænke i plantagen. Tange Bakker er et indlandsklitområde dannet af flyvesand for ca. 10.000 år siden. Fra de lyngklædte bakker er der en flot udsigt over engene omkring Ribe Østerå. Fra hundeskoven går en sti via gangbroer helt ud til åen. Mod sydvest ses Seem Kirke, der ligger smukt på kanten af ådalen.
Munkesø er dannet ved en opstemning af Skallebæk. Søens historie går tilbage til 1400-tallet, hvor der er omtalt en Munkemølle (nu Skallebæk Mølle) vest for søen. Søen og dens omgivelser har et rigt plante- og fugleliv. I de lune forårsaftener høres ofte nattergal, kærsanger og græshoppesanger i krattet omkring søen. Syd for søen ligger Ribe golfbane. Her er en afmærket natursti (4,5km) langs Nørbækken, som løber i en smal kløft gennem et gammelt egekrat. Fra stien er der også udsigt over den lyngdominerede Varming Hede.
Gården **Skovly** blev i 1997 testamenteret til Skov- og Naturstyrelsen og 4H (Landboforeningernes ungdomsarbejde) og er nu bygget om til en moderne lejrskole. Der er et mindre husdyrhold og i skovene omkring gården findes en skovlegeplads og en afmærket natursti (2 km) velegnet for kørestolsbrugere.
På turen tilbage til Ribe kommer man forbi **Ribe Vikingecenter**. De rekonstruerede bygninger fra vikingetiden kan ses fra vejen. Om sommeren kan man her se en levendegørelse af vikingetidens håndværk og markedsliv.

Signaturforklaring
Natursti – afmærket
Hjertesti
Drivvejen – afmærket vandrerute
Sti
Cykelsti
Forslag til cykeltur
National cykelrute – afmærket
Regional cykelrute – afmærket
Parkering ved naturområder
Vandrehjem
Camping
Grillplads
Besøgscenter
Turistkontor
Naturinformation
Naturvejleder
Skovlegeplads
Hundeskov
Udsigtstårn
Fortidsminde
0
1
2 km
© Esbjerg Kommune © Kort & Matrikelstyrelsen
N
1: 40 000
Ribe
Farup Kirkeby
Nørre Farup
Kærbøl
Mejlby
Kærbøl Mark
Kalvslund Mose
Kalvslund
HORSLUND KRAT
Horslund
Nørmose
Ribe Mose
Vesterenge
FÆSTED MOSE
Gammelmose
Obbekær
Tved Huse
Tved
Klostermarken
Nørremarken
Bjerreskovparken
BJERRESKOV
GALGEBAKKE
SLOTSBANKEN
RIBELUND
ASTIEN
RIBE ØSTERÅ
TANGE BAKKER
Tange
Damhus
Lustrup
VIKINGE-CENTRET
Tradsborg
Tradsborg Plantage
Klåbygård
Seem
Seem Skov
Varming
Skallebæk
MUNKESØ
Stavnager Plantage
Varming Plantage
Nørbæk Plantage
Favrlund
Favrholt
Hømvejle
SKOVLY
Høm
Hømlund
Varminglund
Vesterlund
Øster Vedsted
Sønderfenner
Sønder Farup
Sønder Farup Bjergplantage
Vester Vedsted Bjergplantage
Vester Vedsted
VADEHAVSCENTRET
MANDØ EBBEVEJ
Egebæk-Hviding
Sønderenge
Trækær
Halvgårds Nederenge
Overenge
Storenge
KAMMERSLUSEN
Ribe Holme
Lille Kobro
Store Kobro
Ribe Dige
Tøndervej
Haulundvej
Koldingvej
Kalvslundvej
Vesterengevej
Gammel Mosevej
Kilevej
Kratvej
Fennevej
Sommervej
Østervej
Obbekærvej
Ringvejen
Bjerrumvej
Kammerslusevej
Nørre Farup Vej
Farupvej
Øster Vedsted Vej
Sdr Farup Vej
Munkevej
Hømvej
Stavnagervej
Varmingvej
Hjortvad Krat